

VENTER FORGJEVES? 1500 i boligkø, men Oslo kommune har solgt husene

SAMFUNN side 10-11

FREDAG 26. NOVEMBER 2010

Dagsavisen

ÅRGANG 125 UKE 47 NR. 274 LØSSALG kr 20,-

DAGENS MENING:
Uansett hva dommerne kommer fram til, vil kjennelsen i pensjonssaken bli omstridt.

HEGE ULSTEIN side 2-3

Kuttet 400 sider i Ibsen-bok

KULTUR side 22-23

Ivo de Figureido

Inne&ute

Lever helt uten penger

INTERVJU side 26-27

Filmaktuelle
Heidemarie Schwermer

GUIDEN

Side 33-35

Korea-krisen: Slik er styrkeforholdet

VERDEN side 18-19

FOTO: ARNE OVE BERGO

Barna vil stresse mindre:

Trives best i barnehagen på kveldstid

Fem-åringene Ida og Judith må gå hjem når barnehagen stenger klokken 17.00, men en undersøkelse viser at barn foretrekker å være i barnehagen på kveldstid.

SAMFUNN side 8

7 028190 002034

物 Japan photo

OSLO: Byporten Shopping • Hegdehaugsvn 36
Lambertseter Senter • Manglerud Senter • Tveita Senter
BERGEN • DRAMMEN • FREDRIKSTAD • HAUGESUND
KRISTIANSAND • MOSS • PORSGRUNN • SANDNES
SANDVIKA • SKI • STAVANGER • STRØMMEN STORSENTER
TRONDHEIM • TØNSBERG

www.japanphoto.no

Nå er det tid for å bestille

personlige julekort!

Fra **3,99**

Alle julekort leveres i pakker på 10 stk. med konvolutter inkludert i prisen. Grunnpris fra kr 49,- tilkommer pr ordre.

物 Japan photo støtter

unicef sammen for barn

Julen 2010

GRATIS
Få med stort inspirasjonshefte for personlige julegaver i butikken!

inne&ute

Det er kake igjen

Oslo Internasjonale Filmfestival (OIFF) har innspurt denne helgen. Det har vært en uke med et usedvanlig sterkt filmprogram i Oslo, men dessverre har festivalen også i år blitt arrangert uten det store gjennombruddet verken i byrommet, i mediebildet eller i antall besøkende. Snarere tvert imot. Tittelen på saken her i avisen for en drøy uke siden, den dagen filmfestivalen skulle åpne, var «Oslo hemmelige filmfestival». Det har vist seg å holde stikk gjennom festivalen, som nå er et par dager unna teppefall. Men fortsatt gjenstår filmer som er verdt å få med seg.

En av dem er «Rubber», en sjangerfilm, kall det gjerne en minimalistisk utgave av «Christine» eller en bisarr vri på «haikeren». Saken er at franskmannen Quentin Dupieux, også kjent som musikeren Mr. Oizo, har fantasert fram et bildekk med «psykotelepatiske» evner som drar på tokt på egen hånd. Det ender i død og fordervelse.

En annen film viser at Sør-Korea ikke handler bare om krigsspenning i disse dager. Det gjenstår flere visninger på «Hahaha», en lun, underfundig og hverdagslig film som vant en av de gjeveste prisene i Cannes i år, i sideprogrammet «Et visst blikk». Den er signert Hong Sang-soo, en filmskaper med et humoristisk blikk på livets tilfeldigheter.

Radu Munteans «Tuesday, After Christmas» er en førjulsfilm som bekrefter den gode tendensen innen rumensk film om dagen. En i utgangspunktet romantisk historie som har en liten hake, nemlig det at han er gift. To kvinner som møter hverandre finner så ut at de deler en hemmelighet, og det er han som må foreta det store valget. Viser på Gimle i kveld.

Musikkelskere kan også få en festhelg om de oppsøker OIFF. Det gjenstår flere visninger på den kritikerroste dokumentaren «Lennonyc», som omhandler de siste årene i John Lennons liv sentrert rundt og i New York. En annen sterk biografifilm er «Merle Haggard: Learning to Live With Myself», som handler om den ofte hardt prøvede countrylegenden som også kalles countrymusikkens Frank Sinatra.

Og til slutt minner vi om at det er «Last Night», både for filmfestivalen i år og for den som liker smarte komidramaer med solide skuespillere som for eksempel Keira Knightley, Eva Mendes, Sam Worthington og Guillaume Canet. Den vises både lørdag og søndag som et apropos til årets sterke program under OIFF, en festival som hadde fortjent et langt sterkere rampelys enn den har hatt. Det er ikke programmet det står på, heller ikke godviljen til alle i Oslo som liker film. Men årets festival, den 20. i rekken, viser at det gode budskapet ikke kommer fram i lyset ved egen hjelp.

mode.steinkjer@dagsavisen.no

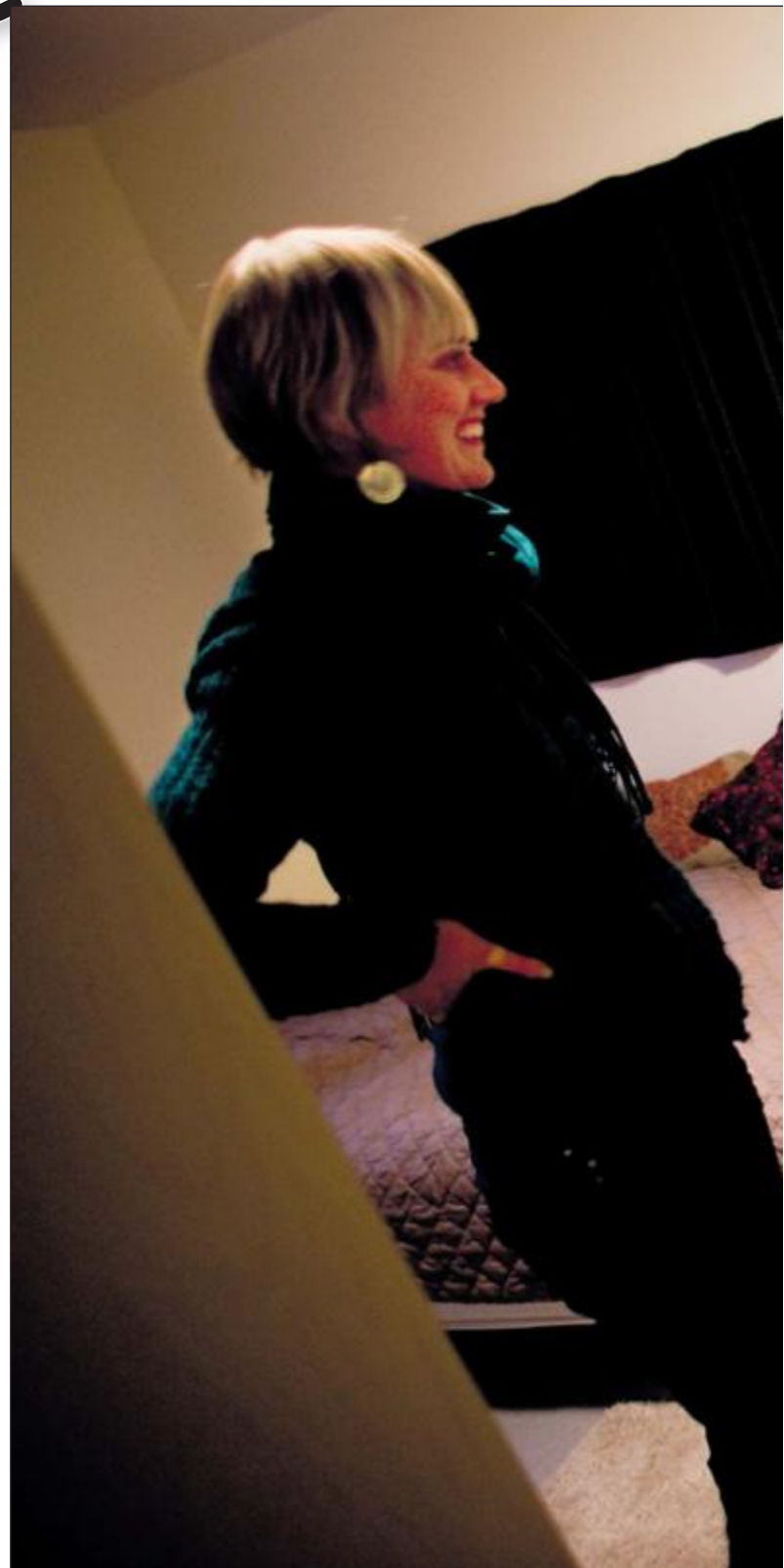
MODE STEINKJER

«Å leve uten penger» er spilt inn i både Tyskland, Italia og Østerrike. FOTO: DALCHOWS VERDEN

Regissør Line Halvorsen har tidligere vunnet priser for dokumentarene «USA vs. Al-Arian» og «Et steinkast unna».

I 14 år har Heidemarie Schwermer bodd hos andre. Mens hun er i Oslo for

14 år uten p

Hun begynner å bli vant til dem nå, de fremmede sofaene og ekstrasingene. Hun har tross alt overnattet i andres hjem i 14 år.

I Oslo for å overvære verdenspremierer på filmen om seg selv, er det filmens fotograf, Tone Andersen, som åpner dørene for henne. Nok et sted hun ikke har sovet før. En ny utsikt og et frokostbord som ikke er hennes eget. Om noen dager er det hjem til Tyskland igjen. 68 år gammel tviholder hun på det uforutsigbare eksperimentet sitt.

– Det jeg vil gjøre, er å vise at du kan leve et rikt liv selv om du ikke har penger, sier Heidemarie Schwermer.

VERDENSPREMIERE I KVELD

Det høres i overkant idealistisk ut. Kanskje er det også det. Det

er uansett denne idealismen regissør Line Halvorsen undersøker i den norske dokumentarfilmen «Å leve uten penger», som vises for første gang under Oslo internasjonale Filmfestival i kveld.

– Da jeg først fikk høre om denne personen som hadde levd 14 år uten penger, så jeg for meg en slags bag-lady som bor på gata. Men da vi traff hverandre, møtte jeg i stedet en velkledd og ordentlig dame, forteller Halvorsen.

I halvannet år fulgte hun 68-åringen gjennom Tyskland, Østerrike og Italia.

– Hun skaffet overnatting til oss hele veien. For meg, som ikke var vant til det, var det veldig slit-somt å pakke sekken og dra til et nytt hus hver dag, men hun ble ikke preget av det. Det var en

spennende reise. Men det tok en stund før jeg fikk grep om hvorvidt hun var gal, eller om det hun snakket om faktisk hadde noe for seg.

STARTET MED BYTTERING

Schwermer eksperimentet startet egentlig allerede på 80-tallet, da hun flyttet til Dortmund med sine to barn. Her møtte hun fattige og arbeidsløse, som hun ønsket å hjelpe. Dermed startet hun Tysklands første av etter hvert mange byttering, der folk gjør tjenester for hverandre i stedet for å betale for dem.

– Med byttingen merket jeg at jeg ikke brukte så mye penger som før, og jeg bestemte meg for å leve et år uten å bruke penger i hele tatt. Slik oppdaget jeg en ny verden, forteller hun.

Schwermer likte det nye livet så godt at hun kvittet seg med

Line Halvorsen

- Norsk regissør født 1969.
- Filmutdannet ved Universitetet i Trondheim.
- Spesialiserte seg deretter innen dokumentarfilm ved høyskolen i Volda.
- Fra 2002–2004 bodde hun i Betlehem der hun lagde dokumentaren «Et steinkast unna» (2003), som følger tre palestinske barn på den okkuperte vestbredden og utelukkende ser omstendighetene fra deres perspektiv. Filmen vant flere priser, deriblant Amanda for beste dokumentar.
- I 2004 flyttet hun til USA der hun lagde dokumentaren «USA vs. Al-Arian», som følger en amerikansk-muslimsk familie som anklages for terrorisme av amerikanske myndigheter. Filmen ble nominert til to Amanda og vant flere andre priser.
- Bor for tida i Italia.
- Har i kveld verdenspremiere på sin nye film, «Å leve uten penger», på Filmens hus under Oslo internasjonale Filmfestival.

å overvære premieren på filmen om seg selv, bor hun hos filmens fotograf, Tone Andersen.

enger

I 1996 bestemte Heidemarie Schwermer (68) seg for å leve uten penger. Gjør det henne til solidarisk ledestjerne eller dobbeltmoralistisk parasitt, undersøker en ny norsk dokumentar.

leiligheten og ga bort nesten alle eiendelene sine. Siden den gang har hun klart seg med en koffert med klær og en mobiltelefon.

– Det nye livet har gitt meg stor selvtilitt. Jeg lever i øyeblikket og uten forventninger til at jeg må skaffe meg flere materielle goder.

– Så man kan ikke leve med selvtilitt og i øyeblikket hvis man har penger og materielle goder?

– Jo, men for meg er det viktig å leve uten penger fordi det er så mange fattige i verden. Forskjellen mellom rike og fattige er absurd.

– Så dette handler om solidaritet?

– Blant annet, men det handler også om å inspirere. Jeg sier ikke at folk skal gjøre som meg, men ønsker å vise at livet ikke bare handler om penger. Finanskrisen vi nettopp har vært gjennom, er ikke over. Det vil komme nye kriser. Jeg vil vise verdien av å hjelpe hverandre.

FÅR KRITIKK

Schwermer har lite til felles med tiggere og andre vanskeligstilte. Fra i begynnelsen å ha byttet arbeid mot kost og losji med medlemmene av bytteringen er hun etter hvert blitt en ganske kjent skikkelse i Tyskland. Hun har skrevet to bøker om eksperimen-

mentet sitt, er blitt en mye brukt foredragsholder og får daglig invitasjoner fra folk som vil ha henne på besøk.

Mange har reagert på dette. Kalt henne hyklersk og en snylter fordi det ikke er noe stort problem å klare seg uten penger så lenge man får gratis det man ellers ville brukt pengene på.

– Er eksperimentet ditt naivt?

– Noen synes det, men jeg vet det ikke er det. Folk kan tenke hva de vil, det viktige er hva jeg tenker om meg. Da jeg startet med dette var det mange som kalte meg en parasitt og mente jeg tok andres penger, men alt jeg tjener på bøker og foredrag gir jeg bort til dem som trenger det.

Halvorsen sier det heller aldri var meningen å lage en film om en person som sliter etter et drastisk økonomisk valg.

– Hverdagen hennes er ikke vanskelig, men dette handler ikke om det. Filmen følger en indre reise, der hun tar avstand fra det materielle. Det er et annerledes liv, og slik handler det også om livsholdning og forventninger. Samtidig er hun på mange måter en omreisende psykoterapeut, som folk opplever som lett å snakke med, og som bryter ned mange av de fasadene vi bygger oss opp.

– Hva kom du fram til: Er hun gal, eller har det hun snakker om faktisk noe for seg?

– Det har noe for seg. Jeg har veldig stor respekt for det hun gjør.

UVISS FRAMTID

Hvor lenge Schwermer skal fortsette eksperimentet, vet hun ikke. Sier hun liker livet sitt nå, men at hun ikke kan vite hva som skjer om ti år, for det vet ingen.

– Det beste med dette er at folk blir glad når jeg kommer og besøker dem. Da jeg levde med penger, opplevde jeg ofte at folk ikke ville bli forstyrret. Barna og vennene mine var redde for meg da jeg begynte med eksperimentet, for de trodde ikke det kom til å gå bra, men de er veldig fornøyde nå når de ser hva jeg har oppnådd. De fryktet jeg skulle bo på gata og være fattig, men jeg er veldig rik, fordi jeg har alt jeg trenger.

gjermund.jappee@dagsavisen.no

GJERMUND JAPPÉE

ERIK NORRUD (foto)